

ZARZĄDZENIE Nr 56/2017

WÓJTA GMINY CELESTYNÓW

z dnia 18 kwietnia 2017 roku

w sprawie : Zarządzania Ryzykiem w Urzędzie Gminy w Celestynowie

Na podstawie art.33 ust. 2 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2016 r. poz.446 z późn. zm.), art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz .U. z 2016 r.poz.1870 z późn. zm.) i standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych stanowiących załącznik do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MF nr 15, poz.84), Komunikatu Nr 6 Ministra Finansów w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz.Urz. Ministra Finansów z 18 grudnia 2012 r.poz.56), zarządzam co następuje:

Rozdział I
Postanowienia ogólne
§ 1

Zarządzenie określa zasady i tryb zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy w Celestynowie, zwanym dalej Urzędem, mające przyczynić się do poprawy wszystkich obszarów zarządzania zgodnie ze standardami kontroli zarządczej w szczególności w zarządzaniu ryzykiem w Urzędzie oraz ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie efektywnego zarządzania zasobami, zapewnienia ochrony majątku, efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku Urzędu.

§ 2

Zasady zarządzania ryzykiem w Urzędzie określają:

- 1) zakres odpowiedzialności osób zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem;
- 2) sposób postępowania przy identyfikowaniu i analizie ryzyka;
- 3) sposób postępowania ze zidentyfikowanym ryzykiem;
- 4) zakres przeglądu ryzyka i sprawozdawczość;
- 5) sposób oceny procesu zarządzania ryzykiem.

§ 3

Ileć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) **ryzyku** – należy przez to rozumieć zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów i zadań;
- 2) **czynnikach ryzyka** – należy przez to rozumieć cechy charakterystyczne dla danego procesu, które wskazują na możliwość wystąpienia zdarzenia, mogącego niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie określonego celu;
- 3) **mechanizmach kontrolnych** – należy przez to rozumieć metody, polityki, standardy, procedury, fizyczne środki oraz działania itp. stosowane w celu

zahamowania lub zmniejszenia negatywnych skutków ryzyka. Koszt mechanizmu kontrolnego jest odpowiedni do zidentyfikowanego ryzyka i/lub potencjalnego ryzyka;

4) **właścicielu ryzyka** – należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za dane ryzyko w Urzędzie, która jest rozliczana ze skuteczności zarządzania tym ryzykiem;

5) **prawdopodobieństwie wystąpienia ryzyka** – należy przez to rozumieć szacowane prawdopodobieństwo lub możliwość wystąpienia zdarzenia lub działania, które wpłynie na zdolność Urzędu do realizacji celów jego działalności;

6) **wpływie ryzyka** – należy przez to rozumieć oddziaływanie zdarzenia lub działania, na zdolność do realizacji celów;

7) **punktowej ocenie ryzyka** – należy przez to rozumieć wynik z połączenia skutków wystąpienia ryzyka i prawdopodobieństwa jego wystąpienia;

8) **procesie zarządzania ryzykiem** – należy przez to rozumieć wykonywanie czynności w oparciu o przyjętą metodę, dzięki której pracownicy Urzędu określają, analizują i kontrolują ryzyko działalności;

9) **poziomie ryzyka** – należy przez to rozumieć poziom ryzyka odzwierciedlający wagę ryzyka, jego nasilenie i prawdopodobieństwo wystąpienia;

10) **akceptowalnym poziomie ryzyka** – należy przez to rozumieć poziom ryzyka możliwy do zaakceptowania;

11) **wydziałowym rejestrze ryzyka (samodzielnych stanowisk)** – należy przez to rozumieć dokument zawierający wszystkie informacje o ryzyku, stanowiące podstawę zarządzania ryzykiem w wydziale i na samodzielnych stanowiskach;

12) **urzędowym rejestrze ryzyka** – należy przez to rozumieć dokument zawierający wszystkie informacje o ryzykach w Urzędzie, stanowiący podstawę zarządzania ryzykiem.

Rozdział II Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem

§ 4

Odpowiedzialnymi za prawidłowy przebieg procesu zarządzania ryzykiem są:

1) **Kierownictwo Urzędu** – za weryfikację istotnych zagadnień dotyczących zarządzania ryzykiem na poziomie strategicznym i organizacyjnym, na które Urząd jest narażony, w szczególności za:

a) ocenę sposobu identyfikacji i zarządzanie ryzykiem przez kierowników komórek organizacyjnych oraz samodzielnych stanowisk,

b) wybór działań kontrolujących ryzyko (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie).

c) stworzenie kontekstu i metody identyfikacji, analizy, i ewaluacji ryzyka w sposób który wspomaga Urząd Gminy w Celestynowie w realizacji celów i zadań..

2) **Kierownicy komórek organizacyjnych i samodzielne stanowiska**, za zapewnienie zgodności działań z zakresem zarządzania w sprawie zasad zarządzania procesem ryzyka, w szczególności za:

- a) określenie listy zadań/celów do realizacji w zarządzanej komórce z uwzględnieniem podziału na referaty i samodzielne stanowiska pracy oraz za uszeregowanie celów według ich ważności,
- b) identyfikację ryzyka w referacie ,
- c) analizę ryzyka zidentyfikowanego w komórce ,
- d) przeprowadzenie oceny ryzyka zidentyfikowanego w komórce ,
- e) opracowywanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych,
- f) utworzenie i aktualizację rejestrów ryzyka w komórkach,
- g) zapewnienie, by pracownicy byli świadomi wagi procesu zarządzania ryzykiem;
- h) zapewnienie wszystkim podległym pracownikom możliwości formalnego zgłaszania zmian w zakresie identyfikowanego przez nich ryzyka lub innych istotnych problemów.

3) **Kierownik Biura Kontroli** określa proces zarządzania ryzykiem a w szczególności:

- a) kontroluje i ocenia proces identyfikacji ryzyka;
- b) ocenia działania podejmowane w celu identyfikacji ryzyka powiązane z celami i zadaniami;
- c) określa właścicieli ryzyka oraz terminy wdrożenia reakcji na zidentyfikowane zdarzenia.
- d) przedkłada Wójtowi Gminy, przynajmniej raz na rok raportu dotyczącego procesu zarządzania ryzykiem przez kierowników komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk w terminie do 31 marca każdego roku.

4) **Pracownicy Urzędu** za zgłaszanie przełożonym informacji o pojawiających się ryzykach lub innych istotnych problemach.

Rozdział III Identyfikacja i analiza ryzyka

§ 5

Postępowanie przy identyfikowaniu i analizie ryzyka polega na wykonaniu następujących kolejno po sobie czynności:

- 1) ustaleniu listy zadań/celów do realizacji w referacie i na samodzielnym stanowisku pracy;
- 2) określeniu ryzyka do każdego celu określonego dla referatu , oraz na samodzielnym stanowisku pracy;
- 3) określeniu przyczyn i skutków zidentyfikowanego ryzyka;
- 4) przeanalizowaniu każdego zidentyfikowanego ryzyka poprzez określenie:
 - a) **prawdopodobieństwa** jego wystąpienia – **ocena punktowa w skali od 1 do 5,**
 - b) **wpływu** jaki będzie miało ewentualne wystąpienie ryzyka – **ocena punktowa w skali od 1 do 5;**
- 5) określeniu koniecznych do wprowadzenia mechanizmów kontrolnych w celu zminimalizowania zidentyfikowanego ryzyka;

6) określeniu punktowej oceny zidentyfikowanego ryzyka.

§ 6

Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka określa się poprzez następujące wartości punktowe:

- 1) **1 - niskie prawdopodobieństwo - do 20 %** szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: przypadki ryzyka będą pojedyncze);
- 2) **2 - małe prawdopodobieństwo - od 21 do 40 %** szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: mało prawdopodobne będzie, że ryzyko się będzie krystalizować; jego przypadki będą pojedyncze lub będzie ich kilka);
- 3) **3 - średnie prawdopodobieństwo od 41 do 60 %** szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie się krystalizować okazjonalnie bądź w wyniku zbiegu niezwykłych okoliczności);
- 4) **4 - wysokie prawdopodobieństwo od 61 do 80 %** szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie się krystalizować dość często bądź w wyniku równoczesnego występowania różnych problemów i okoliczności);
- 5) **5 - najwyższe prawdopodobieństwo od 81 do 100 %** szans, że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone (lub: ryzyko będzie systematycznie narastać);

§ 7

Ocenę wpływu ryzyka na zdolność do realizacji celów określa się poprzez następujące wartości punktowe:

- 1) **1 - niewielki wpływ ryzyka** – rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu/zasobów, lecz problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze minimalny wpływ na wyniki finansowe. Nie stanie się wydarzeniem publicznym. Może spowodować krótkotrwale zakłócenia w działalności;
- 2) **2 - mały wpływ ryzyka** - rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu/zasobów, lecz problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze mały wpływ na wyniki finansowe. Stanie się wydarzeniem o ograniczonej informacji w mediach lokalnych. Może spowodować niewielkie zakłócenia w działalności;
- 3) **3 - średni wpływ ryzyka** – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu/zasobów. Usunięcie skutków będzie wymagało czasu. Wywrze wpływ na wyniki finansowe, których ranga będzie wymagała ujawnienia. Może stać się wydarzeniem publicznym gdyż pewne informacje pojawią się w mediach lokalnych lub regionalnych. Może spowodować zakłócenia w działalności;
- 4) **4 - poważny wpływ ryzyka** - rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu i zasobów oraz będzie wymagało podjęcia decyzji o sposobie rozwiązania problemu przez kierownictwa wyższego szczebla. Usunięcie skutków będzie bardzo trudne, które będą miały negatywny wpływ na wyniki finansowe i

mogą stać się ważnym wydarzeniem publicznym – pewne informacje pojawiają się w mediach lokalnych i regionalnych. Może nastąpić brak realizacji kluczowego celu;

5) **5 – krytyczny wpływ ryzyka** – rozwiązanie problemu będzie wymagało dużego nakładu czasu i zasobów oraz będzie wymagało podjęcia decyzji dotyczących strategicznego poziomu rozwiązań. Skutki ryzyka będą nieodwracalne. Wywrze istotny wpływ na wyniki finansowe i stanie się ważnym wydarzeniem publicznym – doniesienia w mediach całego kraju. Spowoduje brak realizacji kluczowych celów i zadań.

Rozdział IV Dokumentowanie wyników analizy ryzyka

§ 8

1. Kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska Urzędu są zobowiązani udokumentować przeprowadzoną w kierowanym referacie (stanowisku) analizę ryzyka, w szczególności poprzez utworzenie „Rejestru ryzyka referatu”, którego wzór stanowi **załącznik Nr 1** do niniejszego Zarządzenia.
2. Wyniki analizy ryzyka – rejestry ryzyka, kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu zobowiązani są przekazać Kierownikowi Biura Kontroli - **w terminie do 31 stycznia każdego roku**.
- Ustala się wyjątkowo termin na 2017 rok do 20 maja b.r.
3. Kierownik Biura Kontroli sporządza „Kartę Ryzyka Urzędu”, którą przedstawia do akceptacji Wójtowi Gminy w terminie do 31 marca; (za 2017 rok ustala się termin do 30 maja b.r.)

Rozdział V Postępowanie z zidentyfikowanym ryzykiem

§ 9

1. Sposób postępowania w odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka:
 - 1) którego wpływ jest **niewielki** lub **mały** decyzję podejmują pracownicy referatów;
 - 2) którego wpływ jest **średni** decyzję podejmuje kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska;
 - 3) którego wpływ jest **poważny** lub **krytyczny** decyzję podejmuje Wójt Gminy.
2. W stosunku do każdego zidentyfikowanego w referacie ryzyka kierownik komórki organizacyjnej oraz samodzielne stanowiska Urzędu są zobowiązani planować i wdrażać odpowiednie mechanizmy kontrolne.
3. Kierownicy komórek organizacyjnych, samodzielne stanowiska Urzędu mają obowiązek dokonywania **corocznych** przeglądów samego ryzyka w celu uzyskania informacji czy:
 - 1) ryzyko nadal występuje,
 - 2) pojawiło się nowe ryzyko,
 - 3) prawdopodobieństwo i wpływ ryzyka zmieniło się,
 - 4) stosowane mechanizmy kontrolne są efektywne.

4. Kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska Urzędu mają obowiązek dokonywania przeglądu wszystkich działań z zakresu zarządzania ryzykiem na podstawie dokonanej identyfikacji ryzyka oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku w celu monitorowania mechanizmów kontrolnych.

5. Wójt Gminy, w zależności od potrzeb, poleca kierownikom komórek organizacyjnych oraz pracownikom zatrudnionym na samodzielnych stanowiskach, wdrożenie zaproponowanych mechanizmów kontrolnych związanych z zidentyfikowanym ryzykiem, które zagraża realizacji celów, planów i zadań Urzędu.

6. Kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielni pracownicy zobowiązani są do samooceny ryzyka według ustalonych arkuszy identyfikacji; dokonania ich oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku dla zadań wynikających z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu stanowiących **załącznik nr 2** niniejszego Zarządzenia w terminie do **31 stycznia** każdego roku kalendarzowego.

Rozdział VI

Postanowienia końcowe

§ 11

Wykonanie zarządzenia powierza się kierownikom komórek organizacyjnych oraz pracownikom na samodzielnych stanowiskach Urzędu Gminy w Celestynowie.

§ 12

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Kierownikowi Biura Kontroli Urzędu Gminy w Celestynowie.

§ 13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Witold Kwiatkowski

Załącznik Nr 1

do Zarządzenia nr 56/2017 z dnia 13 kwietnia 2017 roku

Wójta Gminy Celestynów

Rejestr Ryzyka Referatu

Nazwa komórki organizacyjnej oraz jej symbol:

Numer ryzyka	Zadania	Ryzyka	Właściciel ryzyka	Przyczyny	Skutki	Mechanizmy kontrolne	Punktowa ocena ryzyka	Imię i nazwisko, stanowisko pracownika odpowiedzialnego za wdrożenie mechanizmów kontrolnych
1	2	3	4	5	6	7	8	9

8

Załącznik nr 2 56/2017
do Zarządzenia nr z dnia 13 kwietnia 2017 roku
Wójta Gminy Celestynów.

(pieczęć kom. organizacyjnej.)

Arkusz identyfikacji, oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku dla zadań jednostek organizacyjnych Gminy Celestynów w okresie roku

Lp.	Cel – zadanie	Ryzyko				Przeciwdziałanie ryzyku Planowana metoda przeciwdziałania ryzyku (mechanizm kontroli wewnętrznej)
		Ryzyko (wraz z podaniem kategorii)	Wpływ	Prawdopodobieństwo	Istotność ryzyka	
1	2	3	4	5	6	7
1.						
2.						
3.						

.....
(data sporządzenia)

Zasady wypełniania Arkusza:

.....
(podpis kierownika kom. organizacyjnej)

Kolumna	Sposób wypełnienia
1	Numer kolejny celu lub zadania wydziału wynikającego z regulaminu Urzędu
2	Nazwa celu lub zadania wydziału wynikającego z regulaminu Urzędu
3	Wskazanie kategorii ryzyka oraz krótki opis jego natury, np. ryzyko finansowe – związane z nieterminowym odprowadzaniem dochodów
4	Ocena wpływu w skali wysoki-średni-niski
5	Ocena prawdopodobieństwa w skali wysokie-średnie-niskie
6	Poziom istotności ryzyka wynikający z przyznanych ocen prawdopodobieństwa i wpływu (poważny, umiarkowany, nieznaczny)
7	Wskazanie planowanej metody przeciwdziałania ryzyku, np. powierzenie odpowiedzialności wyznaczonemu pracownikowi, bieżący nadzór kier.jed.organizacyjnych

8